

kennisdelen is vermenigvuldigen

Hartelijk welkom

bij het webinar

duurzaam inkomen voor later
voor ondernemer & zelfstandige

15 februari 2022

kennisdelen is vermenigvuldigen

Opening & inleiding

**Dagvoorzitter: Mariëtte Vis, lid KPS werkgroep
Ondernemer & Pensioen**

Welkom aan nieuwe leden

Januari

Eric Pijper
Libres Consult

Jan van Besouw
Van Besouw
Organisatieadvies

Joshua Davidsson
Achmea IM

Heiko Hoogendijk
Stap APF

Februari

Sam Peppelman
Achmea IM

Herman Bril
Arabesque

Jan Siepelinga
Lifetri Groep B.V.

Axel Hurkmans
a.s.r.

Mies Ligtenberg
a.s.r.

*Ook welkom aan alle
introducés en leden
FFP die dit webinar
bijwonen.*

Programma 15 februari 2022

- 14.00 – 14.05 **Welkom en inleiding**
dagvoorzitter Mariëtte Vis, lid werkgroep Ondernemer en Pensioen
- 14.05 – 14.10 **Schets diversiteit ondernemers**
Astrid Binnekamp, voorzitter werkgroep Ondernemer en Pensioen
- 14.10 – 14.40 **Visie van de zelfstandige op sparen voor inkomen voor later**
Cristel van de Ven - Voorzitter Vereniging Zelfstandigen Nederland (VZN)
- 14.40 – 15.10 **Van wetenschappelijk onderzoek naar aanbevelingen**
Mark Boumans – beleidsadviseur Montae & Partners
- 15.10 – 15.20 **Pauze**
- 15.20 – 15.50 **Drempels die zelfstandigen ervaren en hoe die te verlagen door inzet van gedragspsychologie**
Marika Knoef – Directeur Netspar en Hoogleraar Empirische Micro-Economie
- 15.50- 16.00 **Afronding en afsluiting**

Astrid
Binnekamp

kennisdelen is vermenigvuldigen

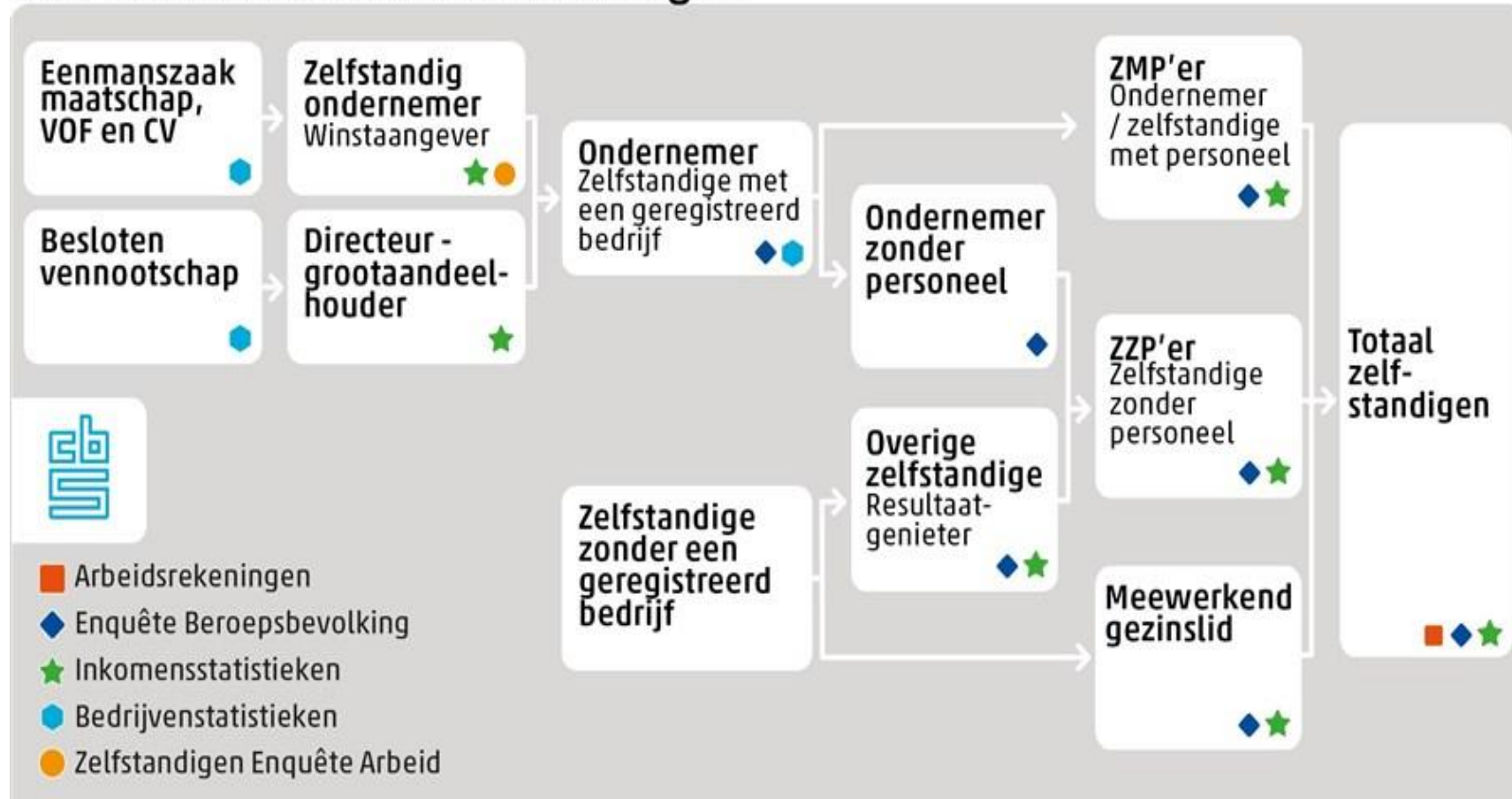
Schets diversiteit ondernemers

Astrid Binnekamp AAG, voorzitter
werkgroep Ondernemer & Pensioen

Ondernemers en zelfstandigen

CBS-statistieken over zelfstandigen

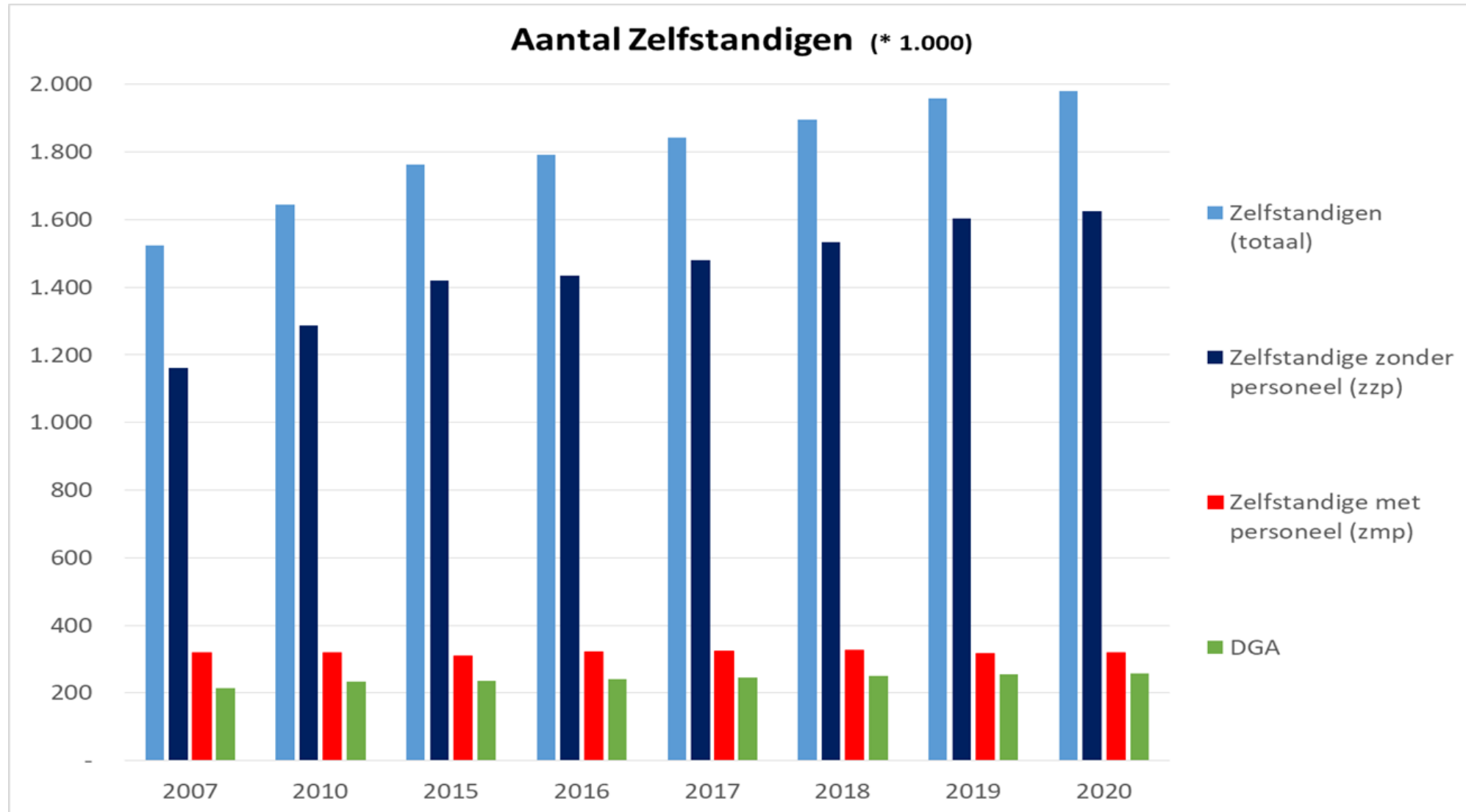

Zelfstandigen in sectoren

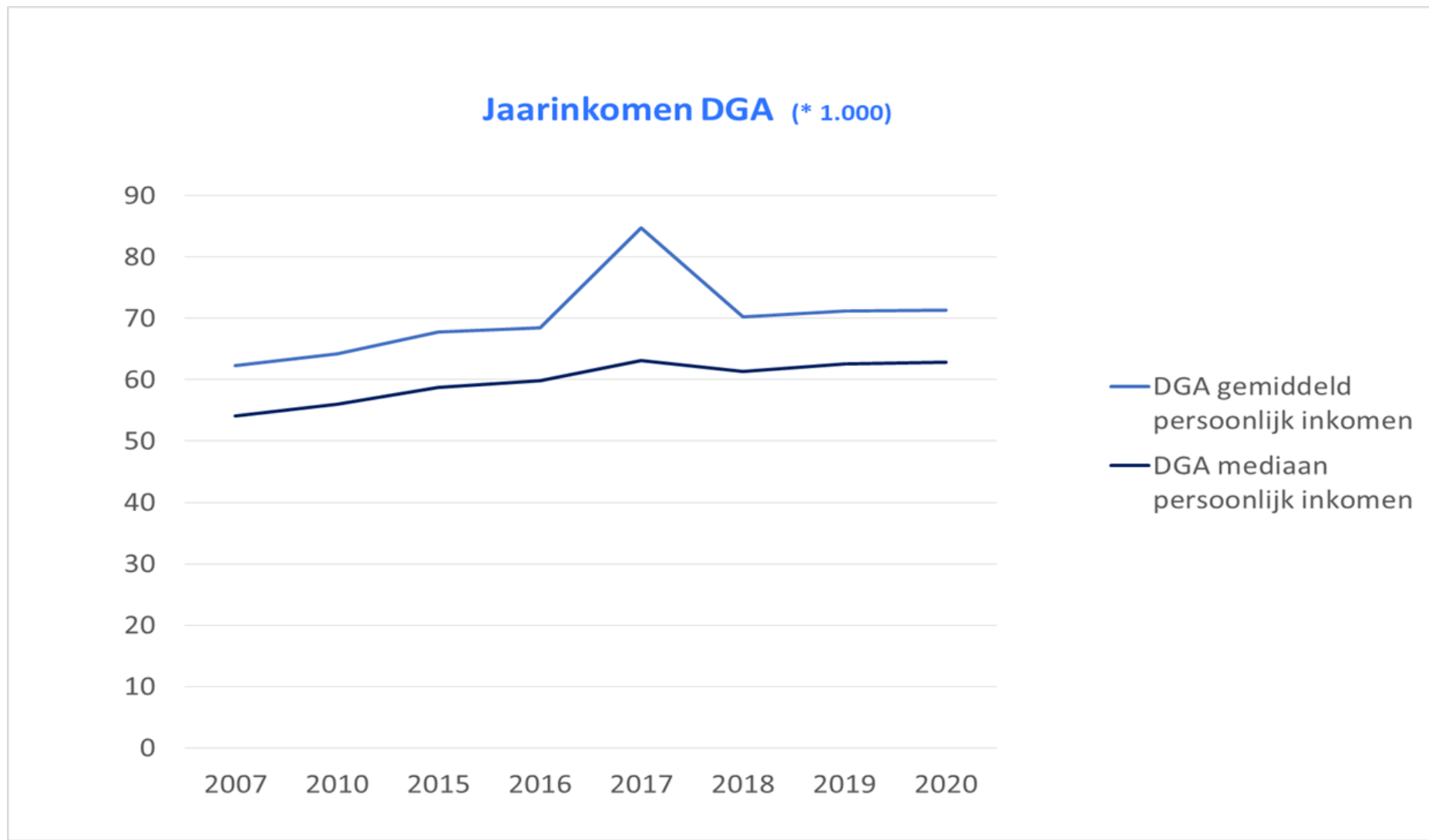
Aandeel zelfstandigen in sector in 2020 (%)

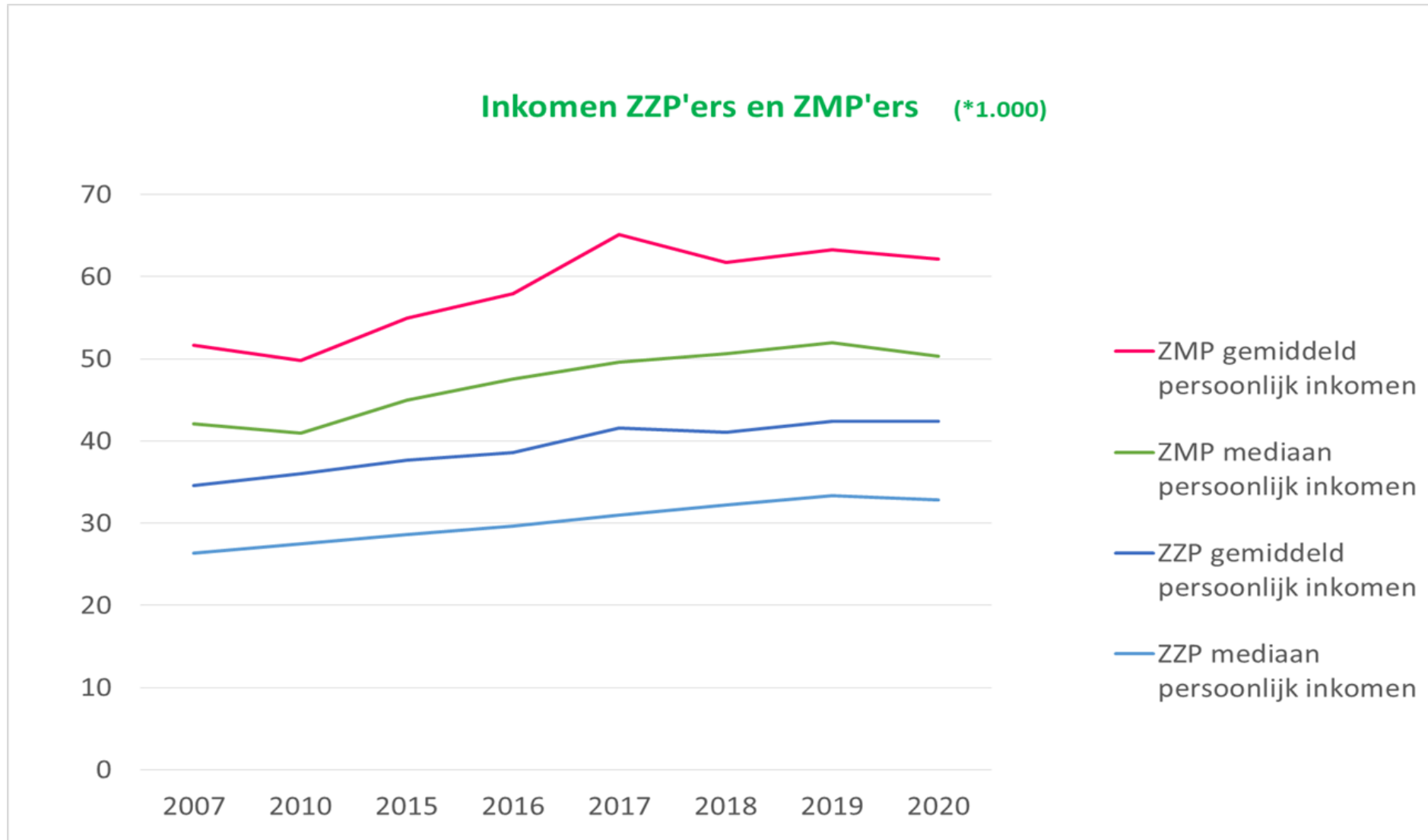
Over hoeveel ondernemers gaat het eigenlijk?

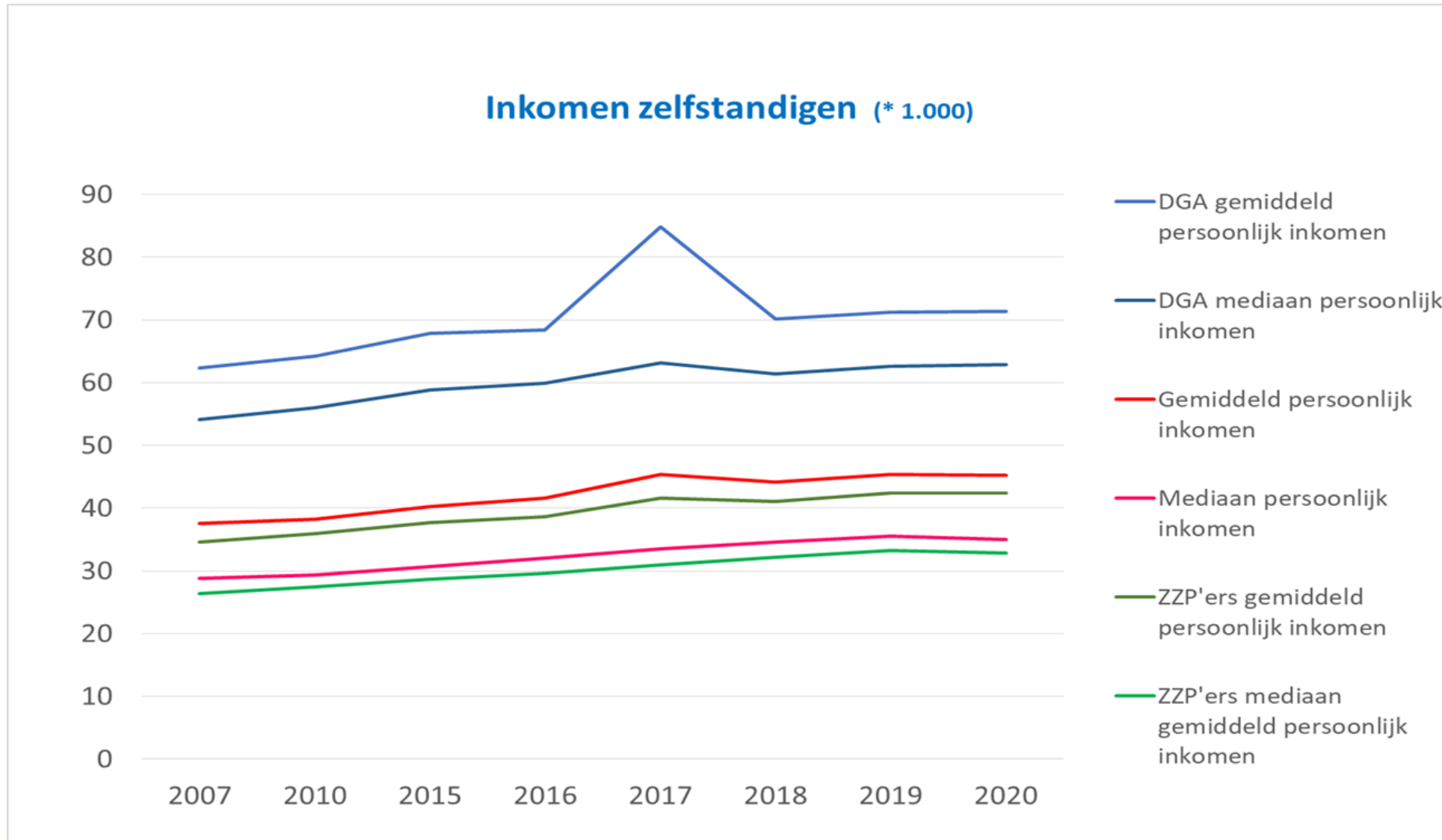
Wat weten we over het inkomen?

Wat weten we over het inkomen?

Wat weten we over het inkomen?

Cristel van de
Ven

kennisdelen is vermenigvuldigen

Visie van zelfstandigen op inkomen voor later

Cristel van de Ven - Voorzitter Vereniging
Zelfstandigen Nederland (VZN)

De stem van zelfstandigen

voor verbetering van hun positie op de arbeidsmarkt

— [Lees verder](#)

Waar staan en gaan
we voor?

Juridisch: een duidelijke en werkbare definitie van de zelfstandig ondernemer (zonder personeel)

Sociaal: afdekken van ondernemers- en sociale risico's via collectieve voorzieningen én eigen buffervorming

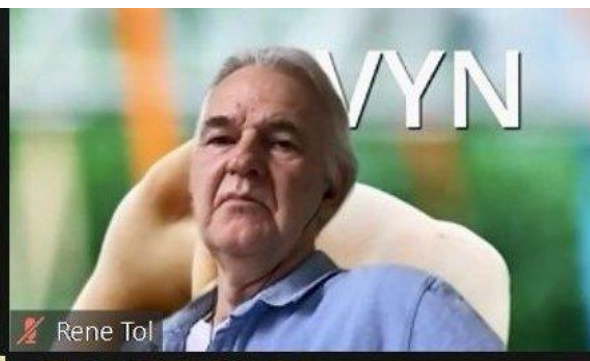
Fiscaal: vereenvoudigen belastingen voor ondernemers en richten op ondernemerschap

Z.M. de Koning

Cristel van de Ven - voorzitter V...

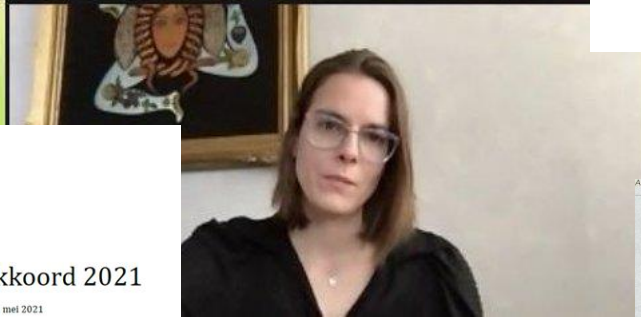

Rene Tol

HERVORMINGSPLAN VAN WERKGEVERS EN WERKNEMERS

DELEN <

Sociaal Akkoord 2021

31 mei 2021

Voorpagina Academy Bedrijfsoverdracht Mobiliteit Cryptocurrency

Politiek en zelfstandig ondernemers: van motie naar commotie

De argumenten die het kabinet aandraagt om geen extra steun te bieden aan zelfstandig ondernemers in nood, kloppen niet. Het zijn drogredeneringen. Dat stelt Cristel van den Ven, voorzitter van de Vereniging Zelfstandigen Nederland (VZN), in haar blog.

Van onze redactie 1 maart 2021

MANIFEST

"NAAR EEN VOLWAARDIGE RECHTSPPOSITIE VOOR ZELFSTANDIGEN, IN EEN TOEKOMSTBESTENDIGE ARBEIDSMARKT"

Vereniging Zelfstandigen Nederland

Den Haag, 1 oktober 2020

www.zelfstandigenonderland.nl

VZN: De stem van zelfstandigen

De drie argumenten die het kabinet aanvoert om geen extra steun te bieden aan noodlijdende zzp'ers zijn drogredeneringen. Ze lijken aaneenrijkelijk, maar kloppen niet, stelt Cristel van de Ven (VZN). Foto: ANP

Twee moties stonden er donderdag op de agenda bij de Tweede Kamer. Twee

tensubsidie. 'Maar economisch gaat het goed', zegt Cristel van de Ven van de Vereniging Zelfstandigen Nederland. 'Maar dat betekent niet dat de groei gelijk verdeeld is.' Zo moeten de cultuur- en evenementensector en festivals nog van het slot. Bovendien hebben die branches geen buffers opgebouwd

BRIEF VAN DE DAG

Zzp'ers aan het werk in Hoog Catharijne, Utrecht. Foto Raymond Rutting / V&K

Geef in polder ook zelfstandigen een stem

Ingrid Thijsen van VNO-NCW zegt dat zij schijnzelfstandigheid wil aanpakken (Ten eerste, 15/3). Direct daarna vragen de interviewers haar of er binnenkort een arbeidsmarktakkoord komt met Tuur Elzinga van FNV. Een dag later, in het commentaar van Pieter Klok, wordt gesteld dat de nieuwe poldervoorzitters Thijsen en Elzinga de ideale bestuurders zijn voor een baanbrekend sociaal akkoord, veertig jaar na het akkoord van Wassenaar. Hier wordt vergeten dat de samenstelling van onze arbeidsmarkt in die veertig jaar drastisch is veranderd. Er zijn inmiddels 1,3 miljoen zelfstandigen in Nederland actief. Tot op heden wordt er voornamelijk over in plaats van met hen gesproken. Aangezien zelfstandigen deel uitmaken van de huidige arbeidsmarktproblematiek, dienen ze ook deel uit te maken van de oplossing ervan. Een nieuw sociaal akkoord kan daarom alleen baanbrekend zijn als het niet wordt gesloten tussen de traditionele polderpartijen, maar wanneer ook zelfstandigen een formele plek hebben aan de onderhandelstafel. Thijsen en Elzinga zijn echt vooruitstrevende bestuurders als zij dat beseffen en ernaar handelen.

Cristel van de Ven, voorzitter Vereniging Zelfstandigen Nederland (VZN)

derheid zo weinig onderwijs den dat veel mensen niet konden schrijven. Daarom ston-
 ten met hun foto en partijen met hun symbool. En dan waren er ook nog twee verkiezingen tegelijk voor
 dus ook twee stembussen. Het Columbus: het stembiljet voor president was blauw, dat moes

Visie van de zelfstandige op sparen voor inkomen voor later

Allereerst: 'de' zelfstandige bestaat niet

Wat wij horen uit onze achterban:

- Belang van sociale zekerheid wordt onderkend
- Zelfstandigen maken zich zorgen over de kosten daarvan
- Zelfstandigen zien soms door de bomen het bos niet
- Zelfstandigen hechten veel waarde aan zeggenschap en flexibiliteit
- Zelfstandigen regelen het nu op eigen wijze
- Zelfstandigen willen dat er met i.p.v. over hen wordt gepraat

Modern sociaal
stelsel voor
zelfstandig
ondernemers

Idee: het **trampolinemodel**

- Collectieve basisvoorzieningen voor alle werkenden voor oudedag, aov en leren en ontwikkelen
- Zelfstandigen hebben een buffer op een trampolinerekening
- Deze buffer bouwen ze op via:
 - Zelf geld storten
 - Ombouw huidige fiscale regelingen voor zelfstandigen naar fiscale stimulans om ondernemers- en sociale risico's (aanvullend) af te dekken
- De buffer is aan te spreken voor meerdere doeleinden: vraaguitval, aov, oudedag, duurzame inzetbaarheid. Geen apart potje voor elk risico

Stelling 1

Een zelfstandige denkt niet na over zijn of haar oudedagsvoorziening

Stelling 2

Ombouw van de zelfstandigenaftrek tot een voorwaardelijke stimulans om ondernemers- en sociale risico's mee af te dekken, vind ik een goed idee.

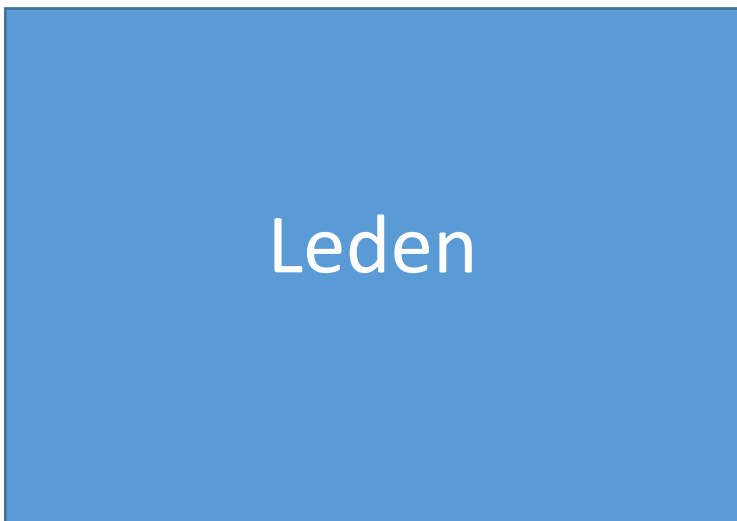
Stelling 3

Adviseurs in inkomen voor later kunnen een belangrijke rol spelen in het voorlichten en adviseren van zelfstandigen over hun oudedagsvoorziening

Titel

ACHTERGRONDINFORMATIE VZN

We vertegenwoordigen ca. 100.000 zelfstandigen

Doelen VZN

EEN DUIDELIJKE EN EENDUIDIGE STEM VAN
ZELFSTANDIGEN AAN DE FORMELE OVERLEGTAfels

EEN DUIDELIJKE EN VOLWAARDIGE RECHTSPPOSITIE
VOOR ZELFSTANDIGEN

EFFECTIEVE AANPAK VAN MISSTANDEN

EEN SOCIAAL STELSEL VOOR ZELFSTANDIGEN

Sociaal Akkoord 2021

31 mei 2021

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

ONL
VOOR ONDERNEMERS

VZN
VERENIGING ZELFSTANDIGEN NEDERLAND

HANDREIKING

SPELREGELS EN EEN SOCIAAL STELSEL
VOOR ZELFSTANDIG ONDERNEMERS

UITWERKING MANIFEST

Vereniging Zelfstandigen Nederland

VERENIGING ZELFSTANDIGEN NEDERLAND

Den Haag, 15 februari 2020

In het VZN-manifest 'Naar een volwaardige rechtspositie voor zelfstandigen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt', d.d. 1 oktober 2020, gaven we aan dat VZN streeft naar een duidelijke en werkbare definitie van de zelfstandig ondernemer en naar een passend sociaal stelsel om ondernemers- en sociale risico's op eigen wijze af te dekken en reserves aan te houden. In aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen biedt VZN de politiek een nadere uitwerking van ons manifest aan, als handreiking voor nieuw te ontwikkelen beleid, wet- en regelgeving.

VZN: de stem van zelfstandigen

VZN: De stem van zelfstandigen

MANIFEST

“NAAR EEN VOLWAARDIGE
RECHTSPOSITIE VOOR ZELFSTANDIGEN,
IN EEN TOEKOMSTBESTENDIGE
ARBEIDSMARKT”

Vereniging Zelfstandigen Nederland

VERENIGING ZELFSTANDIGEN NEDERLAND

Den Haag, 1 oktober 2020

www.zelfstandigenederland.nl

VERENIGING ZELFSTANDIGEN NEDERLAND

Wat doen we zoal?

Hoe bereiken we onze doelen / ambities?

- Door gesprekken met politici en ambtenaren
- Door input te leveren voor debatten e.d.
- Door gesprekken met relevante veldpartijen
- Door opiniestukken in (social) media
- Door mee te praten aan formele overlegtafels
- Door te groeien als federatieve vereniging

Wat hebben we
bereikt?
(v.a. sept '20)

- Nieuwe leden/partners verwelkomd
- Manifest, handreiking en visienota geschreven en aangeboden aan alle relevante Tweede Kamerleden, ambtenaren en bewindslieden
- Sociaal Akkoord ONL-AVV-VZN; mee onderhandeld en aangeboden aan Minister Koolmees en TK-leden
- Deelname aan o.a. klankbordgroep Tozo; actieve lobby voor aanpassingen coronasteunpakket (o.a. drempelwaarde TVL, TONK)
- Bijdrage aan onderzoek Nationale Ombudsman over ontoereikende coronasteun aan zelfstandig ondernemers
- Input geleverd voor begrotingsbehandelingen en debatten
- Podcastreeks 'VZN ontmoet ...' opgenomen
- Debat met Tweede Kamerleden op Dag van de ZZP'er
- Gesprekken met andere zzp-organisaties, vakbonden, SER, AWWN, Verbond van Verzekeraars, KvK e.d. én zelfstandigen
- De koning op digitaal werkbezoek gehad
- > 125 keer in de media (artikelen, interviews, tv, radio e.d.)

Toekomst

- Plek aan de SER-tafel
- Duidelijkheid over zelfstandig ondernemerschap
- Belonen van ondernemerschap
- Ombouw in plaats van afbouw zelfstandigenaftrek tot fiscale stimulans om ondernemers- en sociale risico's af te dekken
- Verder groeien als dé stem van zelfstandigen

Mark
Boumans

kennisdelen is vermenigvuldigen

Pensioen van zelfstandigen van wetenschappelijk onderzoek naar aanbevelingen

mr.dr. Mark Boumans –
beleidsadviseur Montae & Partners

Onderwerpen

- De zelfstandige
- De zelfstandige en pensioen
- De zelfstandige en zijn pensioentoegang
- De zelfstandige en zijn pensioendeelname
- De zelfstandige en drie typen verbetermaatregelen
- De zelfstandige en het pensioenakkoord
- De zelfstandige en de pensioenexperimenten
- De zelfstandige en hoe het nu verder moet met zijn pensioen

Zelfstandige en pensioen

Wie is de zelfstandige?

In de sociaal economische context

- een ongrijpbaar begrip

In de juridische context

- kern: negatie werknemersbegrip (gezag – arbeid – loon)
- Invulling jurisprudentie

De zoektocht naar een definitie

- Rutte III | Borstlap | Rutte IV

Wat is pensioen?

'Pensioen is pensioen en is niet wat anders'

(Levenbach: 1937)

'Pensioen is ook pensioen als er geen pensioen op staat'
– **(Dietvorst: 2013)**

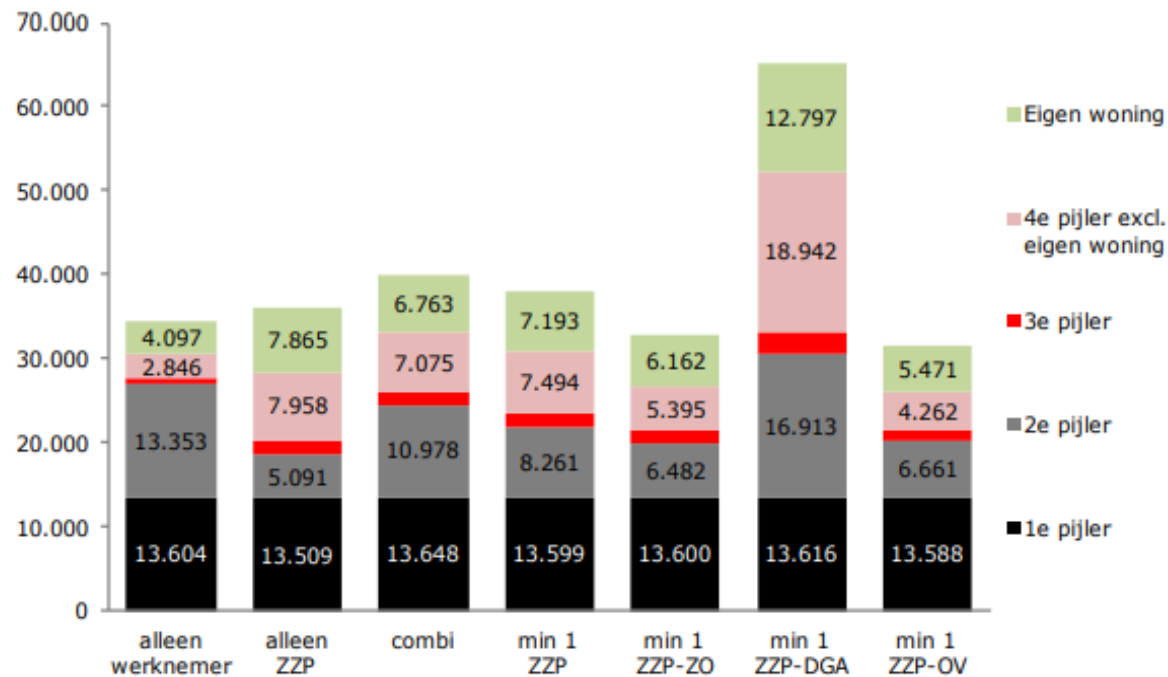

De zelfstandige en zijn pensioentoeegang

1e pijler:	2e pijler:	3e pijler:	4e pijler:	5e pijler:
AOW	Verplichte deelneming in bedrijfstakpensioenfonds Verplichte deelneming in beroepspensioenregeling Vrijwillige voortzetting bij pensioenuitvoerder	Lijfrente Fiscale oudedagsreserve	Overig (box 3) vermogen	Menselijk kapitaal

De zelfstandige en zijn pensioendeelname

Figuur 2. Samenstelling gemiddelde bruto pensioenannuïteit naar type huishouden

Bron: Zwinkels e.a., Netspar Design Paper 91

2 tot 4% valt onder de verplichtstelling in de tweede pijler

(max.) 650 zelfstandigen zetten vrijwillig voort

voor het overige → vierde of vijfde pijler

circa 10% spaart in de derde pijler

Nederland heeft het (een na) beste pensioenstelsel ter wereld, ook voor zelfstandigen?

De zelfstandige en drie typen verbetermaatregelen

'No brainer'

- Substantieel deel zelfstandigen spaart niet voor pensioen
- Overgrote meerderheid spaart buiten het pensioenstelsel
- Zelfstandigen *'are here to stay'*
- Concurrentie met pensioensparende werknemer
- Insluiten in plaats van uitsluiten
- Maatschappelijke consequenties achterblijvende pensioendeelname

De zelfstandige en drie typen verbetermaatregelen

Stimuleringsmaatregelen

Versterking wettelijk kader

Pensioenverplichting

Doelmatigheid en doeltreffendheid?

De zelfstandige en drie typen verbetermaatregelen

Stimuleringsmaatregelen

Enkele opties

- 1) Verhoging pensioenbewustzijn en bieden **handelingsperspectief**
- 2) Framing, commitment mechanismen en standaardopties
- 3) Koppeling zelfstandigenaftrek aan pensioenopbouw
- 4) Invoering **arbeidsvormneutraal pensioenkader**:
 - fiscaliteit tweede en derde pijler aan elkaar gelijk
 - vraag: gaan zelfstandigen hierdoor meer voor lijfrente sparen?

De zelfstandige en drie typen verbetermaatregelen

Versterking huidig wettelijk kader

VRIJWILLIGE VOORZETTING

- pensioenuitvoerder verplicht laten aanbieden
- verlenging aanvraagtermijn
- voortzetting zonder termijnbeperking

Obstakels:

- taakafbakening
- kans op verwatering bestand

VRIJWILLIGE AANSLUITING

- zuiverder dan vrijwillige voortzetting: geen verwatering
- wn'ers verplicht en zzp'ers vrijwillig binnen één fonds?
- duur van de aansluiting: 5 of 10 jaar?
- geen premie, ook geen recht?

Obstakels:

- taakafbakening
- mededingingsrecht (kartelverbod, daeb, misbruik machtspositie)?

Lijn kabinet (Rutte III iig) → vrijwillige pensioendeelname

VERSTERKING VERPLICHTSTELLING OP GROND VAN WET BPF 2000

- Heldere **afbakening** van groepen zelfstandigen vereist (wie wel/wie niet)
- Verduidelijking representativiteitseisen
- Biedt toegang tot bpf via **opdrachtgever**
- **geen premie**, maar dan ook geen recht

Mededingingsrechtelijk:

- Hof Den Haag 22 december 2020
(*Zelfstandigen Bouw/bpf Schilders*)

De zelfstandige en drie typen verbetermaatregelen

Pensioenverplichting

WETTELIJKE PENSIOENPLICHT

- Majeure aanpassing pensioenstelsel
- Rechtvaardiging: wel voor zpp'ers; niet voor wn'ers ?
- **Algemene pensioenplicht:**
 - inbreuk recht op collectief onderhandelen sociale partners
 - semi of driekwartdwingend recht als oplossing
- Invoering '**Wet verplicht pensioensparen zelfstandigen**'
 - % van het inkomen
- Obstakel:
 - juridische en economische rechtvaardiging voor inbreuk eigendomsrecht en mededingingsrecht

AUTOMATISCHE PENSIOENDEELNAME MET OPTING OUT

- Relevantie van het menselijk keuzegedrag (gedragseconomie)
- Ondernemersvrijheid versus pensioendeelname
- Keuzevrijheid gelijk bij opting in en bij opting out
- Vormgeving:
 - via wettelijke verplichting, of
 - via vrijstelling van verplichte deelname in bpf
- Opting out met of zonder bestaande voorziening
- Keerzijde: stappen goede risico's uit?

Zelfstandigen en het pensioenakkoord

Pensioenakkoord

- Achterliggende doelstelling: pensioenstelsel voor alle werkenden
- Pensioenakkoord 2019
 - verplichte AOV voor zelfstandigen (als uitruil voor verplicht zzp-pensioen)
 - mogelijkheden vrijwillige aansluiting
 - STAR: onderzoek naar andere mogelijkheden (AE en verplichtstelling)

Internetconsultatie WTP

- Pensioenexperimenten vrijwillige aansluiting
- Arbeidsvormneutraal pensioenkader (30% ruimte 3e pijler)

Zelfstandigen en de pensioenexperimenten

- Doelstelling: stimuleren pensioenopbouw
- Doel: wat werkt wel en wat niet
- Vrijwillige aansluiting in de tweede pijler
- Periode van 4 jaar vanaf 1-1-2023
- Verplichte evaluatie
- Beperkt tot vrijwillige aansluiting in de tweede pijler
- Nadere regelgeving nog niet bekend
- Kritische reacties op geboden experimenteerruimte

Animo afgenomen → 'lege experimenteerruimte'?

Spelregels

- ✓ flexibele inleg
- ? forfaitaire inleg
- ? tussentijdse opname
- ? automatische deelname
- ? gegevensuitwisselingen

De zelfstandige en hoe het nu verder moet met zijn pensioen

Aanbevelingen

Laat het vraagstuk niet ondersneeuwen door de transitie

Zie het vraagstuk als een institutioneel vraagstuk

Focus op meerdere verbetermaatregelen

Onderzoek automatische pensioendeelname met opting out

Kom tot toekomstbestendige verbeteringen

Maar bovenal.... **kom tot actie!**

Afsluiting

mark.boumans@montaepartners.nl | 06-15 64 63 78

Pauze

Pauze

We gaan over 2 minuten weer van start

Marike
Knoef

kennisdelen is vermenigvuldigen

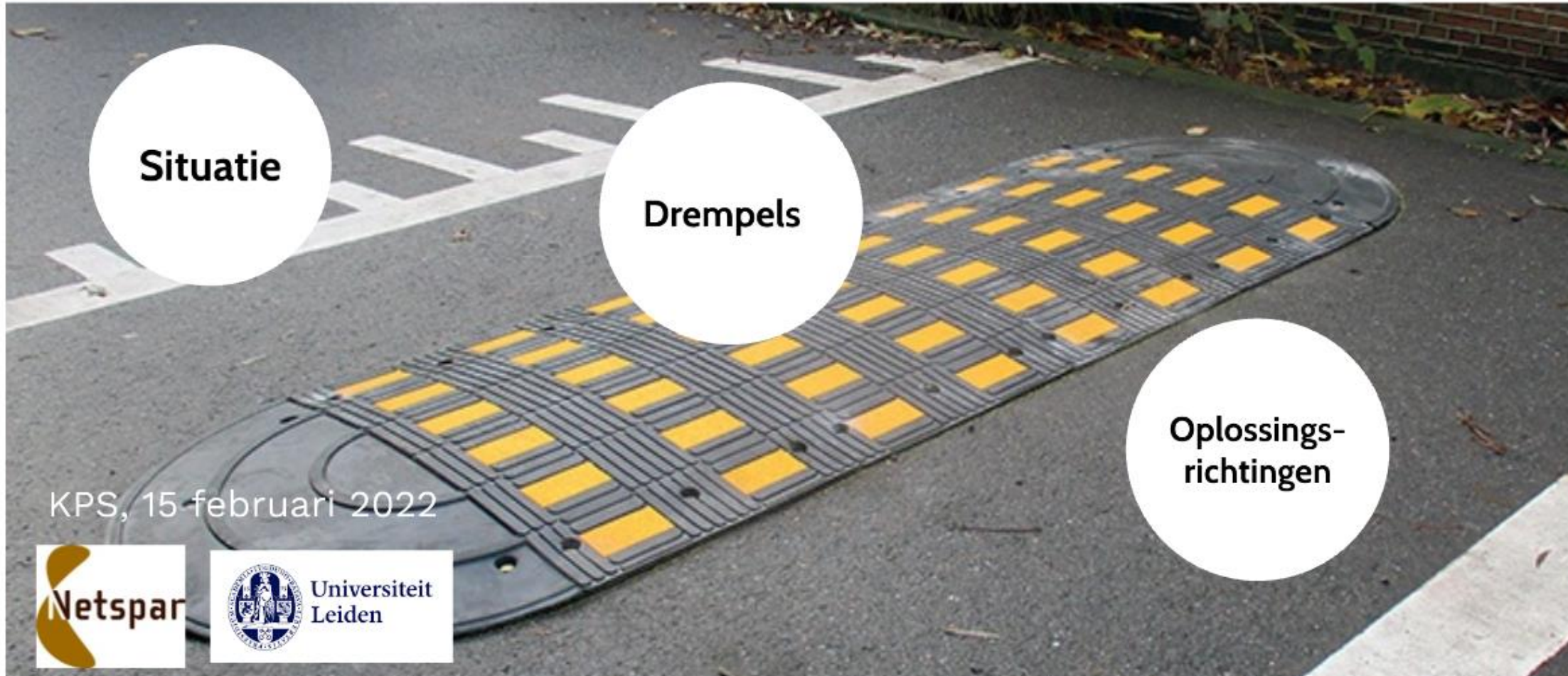

Drempels die zelfstandigen ervaren en hoe die te verlagen door inzet van gedragspsychologie

Marike Knoef – Directeur Netspar en
Hoogleraar Empirische Micro-Economie

Pensioendrempels voor zelfstandigen

Vragen

Volgende bijeenkomst 2022

Datum

Thema

23-03-2022

Op weg naar duurzame beleggingen - locatie Achmea te Zeist

Met medewerking van o.a.

Annette van der Krogt, hoofd Verantwoord Beleggen Achmea Investment Management

Fokko Covers, voorzitter werkgroep Beleggingen en bestuurslid Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten

volledige programma volgt binnenkort

Dank voor jullie aandacht!

- PE-punten worden aangevraagd bij AG en FFP
Wel PE, maar niet bij AG of FFP? Vraag dan verklaring op bij secretariaat KPS!
- We zijn erg benieuwd naar jullie reactie op dit webinar → evaluatie volgt

KPS, delen is vermenigvuldigen

Afsluiting

KPS

Postbus 44

3879 CA Hoevelaken

T: 033 257 05 88

info@kps.nl

www.kps.nl

Kring van Pensioenspecialisten

[@kringpensioen](https://twitter.com/kringpensioen)

